

KERESKEDELEM MUNKACSOPORT

JAVASLATOK I.

Kérjük a Kormányzatot, illetve az Országgyűlést, hogy

1. Az élelmiszerkereskedelem frontvonalában dolgozó, azaz a vásárlókkal közvetlen kapcsolatba kerülő személyzetet nyilvánítsák kiemelt fontosságú személyeknek és **tegyék számukra elérhetővé a szükséges védőfelszereléseket.**
2. Adjon **egyértelmű iránymutatást a kialakult helyzetben**, melyek a munkavállalók és a munkaadók kötelességei, jogai és lehetőségei.
3. Dolgozzák ki az esetleges otthonelhagyási tilalom esetére az áthaladási engedély rendszerét az élelmiszerellátásban részt vevők számára (gyártás, szállítás, kereskedelem).
4. **Tegye lehetővé**, hogy a koronavírus hatására bekövetkező forgalomcsökkenés mértékét figyelembe véve az üzlethelységek, szolgáltató helyek bérbeadói és bérlői között, a bérleti díjak tekintetében, 2020. március 1-jei hatállyal sor kerülhessen a szerződések módosítására. (A bevásárlóközpontokban zéró közeli forgalom a kimutatható, így a bérleti díj kigazdálkodása lehetetlen. A mai nappal meghozott döntés értelmében a boltoknak 15 órakor be kell zárniuk. Vélhetően a boltok tömeges bezárásával lehet számolni, hisz jelenlegi helyzetben csak mindennapi létszükségletre tartozó termékek vásárlásával lehet számolni. Mind erre tekintettel fontos megvizsgálni a támogatás lehetőségét.)
5. **Kérje fel** a bankokat, hogy működjenek együtt a meglévő hitelszerződések fizetési átütemezésében.
6. **Hozzon létre** olyan pénzügyi alapot, amely 0%-os hitellel segíti áthidalni a koronavírus helyzet károsult szektorainak érintettjeit
7. **Szankcionálja** a szerződéses kapcsolatokban a koronavírus okán kialakult diszkriminatív részteljesítést, ill. nem teljesítést.
8. **Vizsgálja meg** és mérsékelje a gazdálkodók improduktív terheit, mert azok nagyban nehezítik majd a válságból való kilábalást. (pl. agrárkamaraik tagdíj, élelmiszerlánc felügyeleti díj)
9. **Folytasson egyeztetéseket** az Európai Unióval annak érdekében, hogy módosítsák az elkövetkezendő időre előirányzott Európai irányelvek végrehajtásnak határidejét.
10. **Szabályozza egységesen az** üzletek nyitvatartását (Fontos, hogy országosan egységes szabályozás legyen).
11. **Egységes munkajogi állásfoglalás kell a munkavállalók díjazásukról**, ennek állami alapokból való megtérítéséről – tekintve, hogy több ismert okból várható munkaerő kiesés lesz a boltokban.
12. A szükséghelyzet miatt már leállt területekről (idegenforgalom, vendéglátás, nem élelmiszer kereskedelem stb.) a **munkaerő átirányítása**. Ez rövidesen megjelenik az élelmiszer feldolgozóknál is.
13. Ha sok bolti dolgozó esne ki, **át kell térni a rövidített, egy műszakos nyitvatartásra** (a vevők gyorsan meg fogják szokni).
14. A cégek mérleg leadási **határidejét ki kell tolni a veszélyhelyzetet követő 30 nappal**, mert sok helyen (pl. Nincs írásbeli szavazás) nem tudják az Rt. Közgyűlést megtartani a jelenlegi korlátozás miatt.
15. A békéltető testületek, ahol egyébként tapasztaltabb korosztály alkotja a testületek zömét ragaszkodnak a személyes megjelenésekhez. Törvényi kötelezettség a megjelenés, de ezeket fel kellene függeszteni átmenetileg – egyébként mérséklődhet a békéltető testületek népszerűsége.
16. Javasoljuk, hogy a táppénzes papírt elektronikusan is (email melléklet, e-papír, stb) el lehessen juttatni a munkáltatónak.
17. Tájékoztatom, hogy az új belépők számára az egészségügyi vizsgálat lefolytatása problémát jelent, tekintve, hogy az időigényes. Az ágazatban azonban az új belépők száma jelentősen megugrik.

18. Tegyük lehetővé általános jelleggel a vállalkozások és a civil szervezetek számára is az írásbeli szavazást (PtK) eljárási rendjükben (éves beszámoló, stb elfogadása).
19. Tegyük lehetővé az élelmiszereket árusító dolgozók részére védőeszköz elkülönített beszerzését megfelelő gumikesztyűből, szájmascából, és fertőtlenítőszerből (személyi és létesítményi egyaránt), jelenleg ugyanis ezek beszerzése csak különleges kapcsolatok révén sikerül.
20. Át kell gondolni a vidéken működő gazdaboltok esetleges teljes bezárásának hatását: A háztáji gazdaságok takarmány és vetőmag ellátását tenné teljesen lehetetlenné. Nagyon nagy lenne a baj, hiszen a jószágokat is etetni kell. *A nyitva tartó üzletek közé tehát javasoljuk felvenni az állateledel szaküzleteket.*
21. Teljes joggal már mindenkinek megköszönték állami vezetőink a megfeszített munkát. A kereskedelem is megérdemelné, az ott dolgozó 3-400 ezer ember, akik a fertőzésnek közvetlenül kitéve végzik a lakosság mindennapi ellátását.
22. Az árubeszállítás zökkenőmentes biztosítása érdekében kérjük, hogy a szükségállapot idejére oldják fel a behajtási engedéllyel megközelíthető közterületekre vonatkozó súlykorlátozást.
23. A kialakult helyzet miatt az online vásárlás kihasználtsága nőni fog. Főképpen azért, mert ez sok vásárlónál és termékkörnél nem csak lehetséges alternatíva, hanem lehet, hogy az **egyetlen megoldás lesz**. Az idehaza működő ~8-9e webáruház egy jó része azonban nem lesz felkészülve a plusz terhelésre, illetve sok áruház eleve nem is a megfelelő (elvárható) színvonalon működik. Ezen kívül maga a szektor rendkívül alkalmas arra, hogy teret adjon a visszaélésekkel operálóakra. Ezért fontosnak tartjuk, ha **a kormányzat kommunikációjában benne lenne**, hogy mint ahogy a tisztességtelenül árazó (indokolatlanul árat emelő) ügyeskedőkre is teljes szigorral sújtanak, úgy **ez az online értékesítésben felmerülő visszaélésekre, szabálytalanságokra is igaz lenne**. Ennek tükrében:
  - fokozottan ellenőriznék a nem teljesítéssel kapcsolatos bejelentéseket, kiemelve azokat az eseteket ahol előre fizetés történt.
  - célzott és szigorú ellenőrzések kellene, ott, ahol a gyanú felvetődik (automatikusan ne kérjenek be ár és készletadatokat).
  - szigorú büntetéseket helyeznének kilátásba azoknál a kereskedőknél, akik nem saját árukészlettel dolgoznak, de "raktáron lévő", "azonnal rendelhető" státuszban tüntetik fel a termékeiket, ugyanakkor nem tudják időben teljesíteni a rendeléseket. Ez azért kritikus, mert az amúgy is nehéz helyzetben lévő vásárlókat ezzel a megtévesztéssel még jobban kiszolgáltatottá teszik, hiszen a vásárló abban a reményben van, hogy megkapja a rendelést, amikor ez nem történik meg, máshonnan rendelve már sokkal jelentősebb átfutási idő növekedése számíthat.
  - szintén kiemelten kellene kezelni a reklamációk kezelését, hiszen főleg az élelmiszer jellegű termékeknél fordulhat elő minőségi reklamáció az átvett áru tekintetében. Ez természetesen nem minden szektorra vonatkozik, leginkább az élelmiszer jellegű termékek, illetve a napi működéshez szükséges tartós fogyasztási cikkek (pl. oktatási segédeszközök) az érintettek.

JAVASLATOK II.

- **Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a nem élelmiszer-kiskereskedők is szerepeljenek** az Uniónak azon listáján, amely a legsúlyosabban érintett ágazatokat azonosítja.
- Mindamellet, hogy a járvány idején a legsürgősebb intézkedések az egészség védelmére és az élelmiszerekhez, valamint az egyéb napi szükségletekhez való hozzáférés biztosítására kell, hogy irányuljanak, **nem szabad figyelmen kívül hagyni a keletkezett gazdasági válságot**.

- Az elmúlt időszak következményeként, számos terméket árusító (ruházat/bútor/elektronika, stb...) üzlet akár a napi forgalmuk több mint felét is elveszítette. **Az üzleteket teljes bezárása esetén pedig még súlyosabb események** (csőd, munkahelyek elvesztése, üzletek eltűnése) **következnek be** mikro ill. makro szinten is.
- Azok, akik a nem élelmiszer-kereskedelemben működő kiskereskedők, amellet, hogy meg kell küzdeniük az online verseny kihívásaival, nagyon súlyos válsággal néznek szembe, **számolniuk kell azzal is, hogy talán soha nem nyithatnak ki újra.**
- Fentiekben felsorolt okok miatt, szeretnék javasolni, hogy **a nem élelmiszer-kiskereskedők kerüljenek minden szinten bevonásra a lehető legtöbb hazai/nemzetközi intézkedésbe**, amely átsegítheti őket ezen a nehéz időszakon és még utána is. Ehhez elengedhetetlennek tartjuk, hogy az uniós/nemzeti jogszabályok végrehajtását újra gondolják, tehát **az egyes új jogszabályok alkalmazását későbbre kellene halasztani.**
- A lakossági bérlők segítésére irányuló, **bérleti díjak megfizetésének elhalasztását** szeretnénk, ha valamilyen formában, **azokra a kiskereskedőkre is kiterjesztenék** (megoldást keresnének rá), **akik szintén bérelt ingatlanon végzik munkájukat**, de a kieső bevételük miatt, azok kifizetését komoly gondnak látják.
- Az eddig életbe lépett Kormányrendeletekben – egy kivétellel – nem jelent meg az üzlethelységek bérleti díjával kapcsolatban könnyítés, és ez pillanatokon belül húsbavágó lesz! Az egyetlen könnyítés arra vonatkozik, hogy bérleti díjat emelni nem lehet. **Kérjük, hogy az alábbi javaslatot kezeljétek kiemelten fontosnak**, mert az esedékes bérleti díjakra azonnali bankgarancia lehívásra van joga a bérbeadónak!
  - **Rendelet útján tegye lehetővé, hogy** a bérleti díjak tekintetében a szerződéses felek között 2020. március 1-jei hatállyal sor kerülhessen a szerződések módosítására, a koronavírus hatására bekövetkező forgalomcsökkenés mértékét figyelembe véve.
  - **Dolgozzon ki** korlátozó szabályozást arra vonatkozóan, hogy a bérleti szerződésekben rögzített bankgaranciák kedvezményezettjei ne hívhassák le automatikusan a bankoktól a fedezeteket, hanem első körben indítsanak tárgyalási, fizetési ütemezési egyeztetéseket a kintlévőségüket okozó partnereikkel.
- Javasoljuk továbbá, hogy hozzanak létre egy olyan pénzügyi alapot, ahol a koronavírus károsult vállalkozások támogató hitelt kapnak.
- A 47/2020. Kormányrendelet kapcsán született javaslat: Kérjük a Korm. rend. 4.§-ban foglaltakat kiterjeszteni a járvány miatt érintett valamennyi üzletágak szereplőire – amennyiben nem küldik el alkalmazottaikat.
- Meggondolandó lenne a short-time work rendszerének az átmeneti bevezetése. Ez azt jelentené, hogy a munkáltató egyoldalúan módosíthatja a szerződést rövidebb időtartamú munkavégzésre és ennek megfelelő bércsökkentésre, természetesen szigorú szabályozás mellett az alkalmazhatóság időtartamára és körére vonatkozóan és megfelelő feltételekkel vállalva, hogy akkor alkalmazható, ha nem bocsát el alkalmazottakat a munkáltató. Így a munkavállalók elbocsátásának üteme esetleg csökkenthető lenne egyes ágazatokban. Ez a javaslat szélesebb iparági körben is alkalmazható.

- A járvány miatt érintett üzletágak esetében az adóelőlegekre fizetési haladékokat lehessen kapni pl.: társasági adó, innovációs járulék vagy egy egyszerűsített kalkuláció alapján a fizetendő adóelőlegek mérséklésére. (a jelen eljárás nagyon bonyolult, ha csökkenteni szeretné az adóelőleg fizetési kötelezettséget). Ez a javaslat is szélesebb iparági körben is alkalmazható.
- A bevásárlóközpontok esetében a kereskedelmi területek bérbeadására a várható bevétel kiesés miatt szükség lenne az ÁFA fizetési kötelezettségekre vonatkozóan halasztási lehetőségre, amelyen arányban befolyik a bérleti díj úgy keletkezik az Áfa fizetési kötelezettség (pénzforgalmi elszámolás jelleggel)
- Rövidítsék le az ÁFA visszaigénylés kifizetési időszakát. Szélesebb iparági körben is alkalmazható, elsősorban a folyó beruházások esetében lenne jótékony hatással, a lánc tartozások csökkenthetőek lennének)
- Pénzmosásról szóló törvény esetében: az április 9-i határidő elhalasztása az újabb kötelezettségekre nézve (könyvelői, adószakértői, adótanácsadói, ingatlanügylettel foglalkozó cégek szabályzatának átdolgozása, hiszen ez most teljesen felesleges teher a cégek számára ennél sokkal fontosabb problémákat kell megoldani).

EGYÉB JAVASLATOK

- Közegészségi kockázat miatt a kritikus időszak végéig **szüneteltessék a betétdíjas üvegekre vonatkozó visszaváltási kötelezettséget.**
- A szupermarketek nyílt eladóterében elhelyezett **önkiszolgáló salátabárok** használatát nem javasoljuk.

A fenti javaslatok összeállításában részt vettek:

- Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége (ÁFEOSZ),
- Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviseleti Szövetsége (KISOSZ),
- Országos Kereskedelmi Szövetség (OKSZ),
- Magyar Nemzeti Kereskedelmi Szövetség (MNKSZ), Magyar Bevásárlóközpontok Szövetsége (MBSZ),
- Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége (VOSZ),
- Ecommerce Hungary Közhasznú Egyesület, valamint
- Szent István Egyetem Élelmiszertudományi Kara).